

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **1/ MUDr. E. S., K.** a žalobkyne **2/ MUDr. M. S., S.,** prechodne bytom K., zastúpení JUDr. S. S., advokátom, F. proti žalovanému: **Ing. J. C., L., P.,** Vráble, správca konkurznej podstaty úpadcu P., T., IČO: X., **o určenie pravosti pohľadávky**, o odvolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23. marca 2010, č. k. 66 Cbi 108/00-143, jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom určil, že pohľadávka žalobcov vo výške 24 071,10 eur / 725 166 Sk / prihlásená v konkurznom konaní úpadcu P. T. vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp.zn. Z-2-3K 266/96 je oprávnená a zistená a je pohľadávkou prvej triedy pre účely rozvrhu. Žalobu o určenie pravosti pohľadávky vo výške 8 227,11 eur / 247 850 Sk / zamietol, vo zvyšku konanie zastavil a žalobcom priznal náhradu trov konania 382,12 eur.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že predchodkyňa žalobcov si uplatnila právo na určenie, že jej pohľadávka voči úpadcovi vo výške 1 107 553,60 Sk pozostávajúca zo sumy 859 703,60 Sk ako pohľadávka proti podstate a suma 247 850 Sk ako pohľadávka 1. triedy, je pravá a nesporná.

Súd prvého stupňa konanie prerušil uznesením zo dňa 26. 03. 2003 / na 1. č. 22 / do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 18C 138/94,

nakoľko bolo preukázané, že žalobca si tie isté reštitučné nároky uplatnil voči úpadcovi žalobou dňa 08. 09. 1994.

V priebehu konania dňa 26. 04. 2005 zomrela pôvodná žalobkyňa J. S. a na jej miesto do konania vstúpili ako žalobca 1/ MUDr. Ľ. S. a žalobkyňa 2/ MUDr. M. S..

Účastníci založili do spisu kópie právoplatných rozsudkov Okresného súdu Nitra č. k. 18C 138/94-491, Krajského súdu v Nitre č. k. 6 Co 199/2008-516 a rozsudok Okresného súdu v Nitre č. k. 19C 256/95-72 súvisiace s predmetnou vecou. Vzhľadom na výroky uvedených rozhodnutí a vykonané dokazovanie v týchto konania, žalobcovia upravili petit svojho návrhu tak, že pohľadávka vo výške 24 071,10 eur / 725 166 Sk / je pohľadávkou proti podstate a vo výške 8 227,11 eur / 247 850 Sk / je pohľadávkou prvej triedy.

Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že uznáva oprávnenosť a pravosť pohľadávky vo výške 24 071,10 eur / 725 166 Sk /, ale ako pohľadávky prvej triedy podľa § 68 ods. 1, 2 ZKV. Pohľadávku 8 227,11 eur / 247 850 Sk / predstavujúcu majetkový podiel poukázal na právoplatné rozhodnutie Okresného súdu v Nitre / č. k.19C 256/95-72 /. Žalobca požiadal o vydanie majetkového podielu až po schválení transformačného projektu, preto navrhol v tejto časti žalobu zamietnuť.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a zistil, že na majetok dlžníka bol vyhlásený konkurz uznesením zo dňa 18. 12. 1997. Správca konkurznej podstaty prihlásenú pohľadávku poprel.

V konaní vedenom na Okresnom súde v Nitre bolo rozhodnuté o oprávnenosti nároku žalobcov vo výške 725 166 Sk, predstavujúcom reštitučný nárok za zdevastované stavby a náhradu za živý a mŕtvy inventár. Na tomto základe žalobca v časti nad uvedenú sumu / 134 537,60 Sk / vzal žalobu späť a súd v tejto časti konanie zastavil. Na pojednávaní dňa 23. marca 2010 žalovaný pohľadávku žalobcu vo výške 725 166 Sk uznal ako pohľadávku prvej triedy, teda sporné zostalo poradie pohľadávky. Súd dospel k názoru, že pohľadávku nemožno kvalifikovať ako pohľadávku proti podstate, pretože nejde o pohľadávku definovanú zákonom ako pohľadávku proti podstate / § 31 ods.2 ZKV v znení účinnom do 31. 07. 2000 /

a nemožno ju kvalifikovať ako pohľadávku vzniknutú po vyhlásení konkurzu. Na základe uvedeného v tejto časti žaloby rozhodol tak, ako vyplýva z výroku rozsudku.

Zostávajúcu časť prihlásenej pohľadávky vo výške 8 227,11 eur / 247 850 Sk / si pôvodná žalobkyňa uplatnila podľa prihlášky ako pohľadávku tretej triedy, ktorá predstavuje majetkový podiel. V tejto súvislosti žalobcovia poukázali na schválený transformačný projekt a podľa § 14 písm. b/ zák. č. 42/1992 Zb. sú oprávnenými osobami okrem členov družstva, aj vlastníci pôdy a vlastníci ostatného majetku užívaného družstvom. Podľa § 17d ods. 3 cit. zákona v konkurznom konaní má podielnik postavenie veriteľa, na základe čoho žalobca požadoval uznanie tejto pohľadávky.

Žalovaný s argumentáciou žalobcu nesúhlasil s poukazom na právoplatný rozsudok Okresného súdu v Nitre / č. k. 19C 256/95-72 /. Žalovaný nespochybnil výšku majetkového podielu, spochybnil však jeho právny základ, pretože pôvodná žalobkyňa požiadala o vydanie majetkového podielu dňa 30. 08. 1993, teda až po schválení transformačného projektu, preto Okresný súd v Nitre uvedeným rozsudkom žalobu o majetkový podiel zamietol.

Súd po oboznámení s predloženými dokladmi žalovaným a právnou argumentáciou žalobcu, dospel k názoru, že obrana žalovaného je dôvodná, preto v tejto časti žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v prospech žalobcov.

Žalobcovia 1/ a 2/ podali proti rozsudku v časti nepriznania nároku vo výške 8 227,11 eur odvolanie podaním zo dňa 5. mája 2010.

V odôvodnení odvolania uviedli, že ich právna predchodkyňa si uplatnila v konkurznom konaní pohľadávku 247 850 Sk / 8 227,11 eur / ako pohľadávku tretej triedy, ktorá predstavuje majetkový podiel na majetku žalovaného podľa transformačného projektu schváleného 18. mája 1992, ktorého výšku vypočítal žalovaný. Svoj nárok uplatnila na Okresnom súde v Nitre v konaní 19C 256/95, ale súd žalobu zamietol z dôvodu, že nespĺňala podmienky, aby jej bol majetkový podiel vydaný v skrátenej lehote. Podľa § 13 ods. 2 zákona 42/1992 Zb. vtedy platilo, že pokiaľ sa oprávnená osoba nestane účastníkom právnickej osoby podľa transformačného projektu a je podnikateľom v odbore predmetu činnosti, alebo vykonáva poľnohospodársku v prípade poľnohospodárskeho

družstva, musí jej vydať majetkový podiel do 90 dní odo dňa, keď oprávnená osoba o vydanie písomne požiada. Transformačný projekt bol schválený 18. 05. 1992, pričom pôvodná žalobkyňa bola ako súkromne hospodáriaca roľníčka zapísaná do príslušnej evidencie až 17. 08. 1993, preto v tomto konaní Okresný súd v Nitre jej žalobe nevyhovel.

Skutočnosť, že žalobcovia majú nárok na majetkový podiel vo výške 8 227,11 eur vypočítaný žalovaným, nebola spochybnená.

V tejto súvislosti poukázal na znenie § 2 ods. 1 zákona č. 42/1992 Zb., § 14 písm. b/ a § 17d ods. 3, podľa ktorého vyplýva, že v konkurznom konaní má podielnik postavenie veriteľa.

Uviedli, že rozsudok Okresného súdu v Nitre č. k. 19C 256/95-72 nemožno chápať tak, že by žalobcom majetkový podiel nepatrilo, pretože návrh bol zamietnutý preto, že pre vydanie podielu v skrátenej lehote 90 dní od uplatnenia nároku žalobkyňa nespĺňala podmienky a v čase rozhodovania súdu ešte neuplynulo 7 rokov od schválenia transformačného projektu.

Navrhli rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, že súd určí, že pohľadávka 8 227,11 eur je oprávnená a zistená, so zaradením do tretej triedy.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že Okresný súd v Nitre rozsudkom 19C 256/95-72 žalobu predchodkyne žalobcov zamietol. V tomto konaní sa žalobkyňa domáhala toho istého nároku, ako v tomto konaní, podľa zákona č. 42/1992 Zb. Jej návrh bol právoplatne zamietnutý, čo predstavuje absolútnu prekážku následnej žaloby v rovnakej veci, rovnakým účastníkom a z rovnakého dôvodu.

Ďalej uviedol, že poukázal na to, že úpadca a žalobkyňa vedú na Okresnom súde v Nitre spor v konaní sp. zn. 18C 138/94 o priznanie reštitučného nároku, ktoré bolo prerušené zo zákona. Predmet konania sa netýka existujúcich majetkov reštituentky, ktorá fakticky nie je a nebola do právoplatného rozhodnutia v pozícii vlastníčky, ale v pozícii obyčajnej žiadateľky, žiadajúcej vydanie možno aj jej vlastníctva, podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 3/00-55. Z tohto nálezu vyplýva, že v uvedenom spore nebola žalobkyňa vlastníčkou nároku uplatneného v prihláške, bola len domnelou

osobou, preto v konkurznom konaní sa nemôže úspešne domáhať určenia pravosti pohľadávky. Navrhol rozsudok v napadnutej časti potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec ako súd odvolací / § 10 ods. 2 O. s. p. / v rozsahu podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 O. s. p. a zistil, že odvolanie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie dôvodnosti popretia pravosti a výšky pohľadávky správcom konkurznej podstaty úpadcu, predstavujúcej sumu 8 277,11 eur / 247 850 Sk / prihlásenú ako pohľadávku tretej triedy v konkurznom konaní úpadcu / žalovaný /. Správca konkurznej podstaty pohľadávku poprel a súd vychádzajúc zo skutočnosti, že žalobca požiadal o vydanie majetkového podielu dňa 30. 08. 1993, po transformácii žalovaného, pričom žalobcovi bolo osvedčenie o zápise súkromne hospodáriaceho roľníka bolo vydané dňa 17. 08. 1993 a vychádzal i z rozsudku Okresného súdu v Nitre 19 C 256/95-72 zo dňa 10. 06. 1996.

Ustanovenie § 157 O. s. p. určuje obsahové náležitosti rozsudku a ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy SR. Súd teda pri odôvodňovaní rozsudku musí postupovať spôsobom záväzne určeným v § 157 ods. 2 O. s. p. a ak daným spôsobom nepostupuje, dochádza k nepreskúmateľnosti rozsudku pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Pokiaľ súd v odôvodnení rozhodnutia neuvedie, ktoré skutočnosti mal za preukázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a kýmí úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, nemôže odvolací súd posúdiť vecnú správnosť rozhodnutia a takého rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. V preskúvanom rozsudku chýbajú vyššie uvedené skutočnosti, ktoré mal súd prvého stupňa pri rozhodovaní naplniť, pretože nestačí vysloviť právny názor bez toho, aby bolo riadne a zrozumiteľne odôvodnené prečo a na základe akých skutočností k svojmu názoru dospel. Tieto náležitosti napadnutému rozsudku v odôvodnení nesporne chýbajú, pretože sa riadne s uplatneným nárokom nevysporiadal z hľadiska odôvodnenia vysloveného výroku v zamietavej časti žaloby.

Základným rozporom v ktorom nedošlo ku konsenzu medzi účastníkmi je uplatnenie nároku na majetkový podiel priznaný žalovaným 2. júna 1993 / zistené zo zapožičaného spisu Okresného súdu v Nitre sp. zn.19C 256/95 /.

Pôvodná žalobkyňa sa zrejme nestala členkou družstva / ako vyplýva z odvolania /, ale samostatne hospodáriacou roľníčkou, avšak až po transformačnom projekte – transformácii družstva a sporné zostalo, či a za akých okolností má nárok na uplatnený majetkový podiel. Nakladanie s majetkovým podielom upravuje ust. § 13 zákona č. 42/1992 Zb. Súd prvého stupňa z hľadiska splnenia predpokladov nároku na majetkový podiel sa uvedeným ustanovením neriadil dôsledne, najmä nevyhodnotil, splnenie predpokladov podľa § 13 ods. 3 zákona v čase prihlásenia pohľadávky predstavujúcej majetkový podiel. Vychádzal len z rozsudku Okresného súdu v Nitre, ktorý nárok riešil v danom období len z hľadiska splnenia predpokladov podľa § 13 ods. 2 zákona č. 42/1992 Zb. Žiada sa preto uviesť, že v prípade nesplnenia podmienok podľa § 13 ods. 2 zák. č. 42/1992 Zb. neznamená, že by nemohol vzniknúť nárok na majetkový podiel podľa § 13 ods. 3, ale bude potrebné v tomto smere vykonať dokazovanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného rozsudok v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. h/, ods. 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude súd prvého stupňa postupovať v naznačenom smere a zároveň rozhodne i o trovách konania.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

V Bratislave 28. júla 2011

Mgr. E. Kúdelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková